

Robot operációs rendszerek és fejlesztői ökoszisztemák

Vizualizáció, szimuláció

Gincsainé Szádeczky-Kardoss Emese

2025. október 13.

KUKA

iit

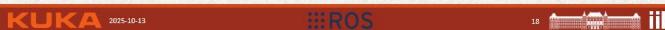
Tartalom

Visszatekintés

Vizualizáció

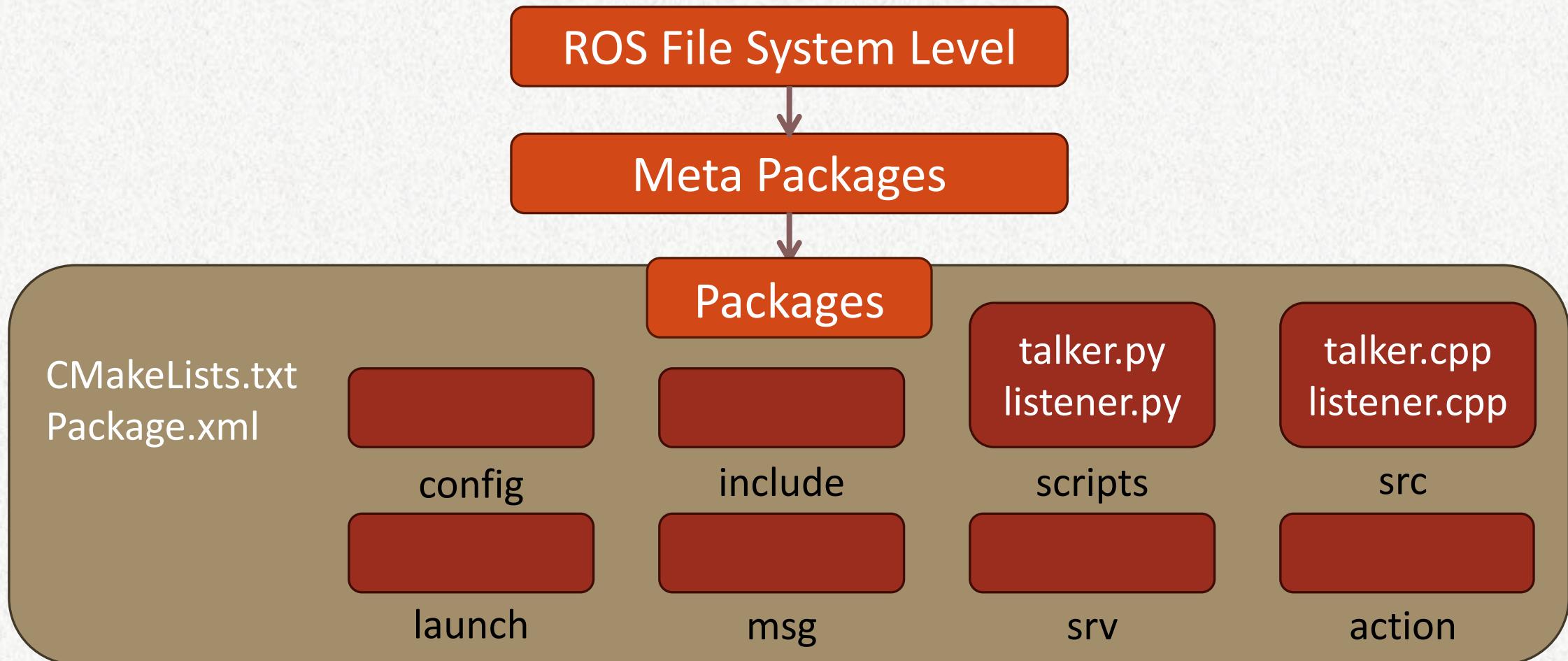

Szimuláció

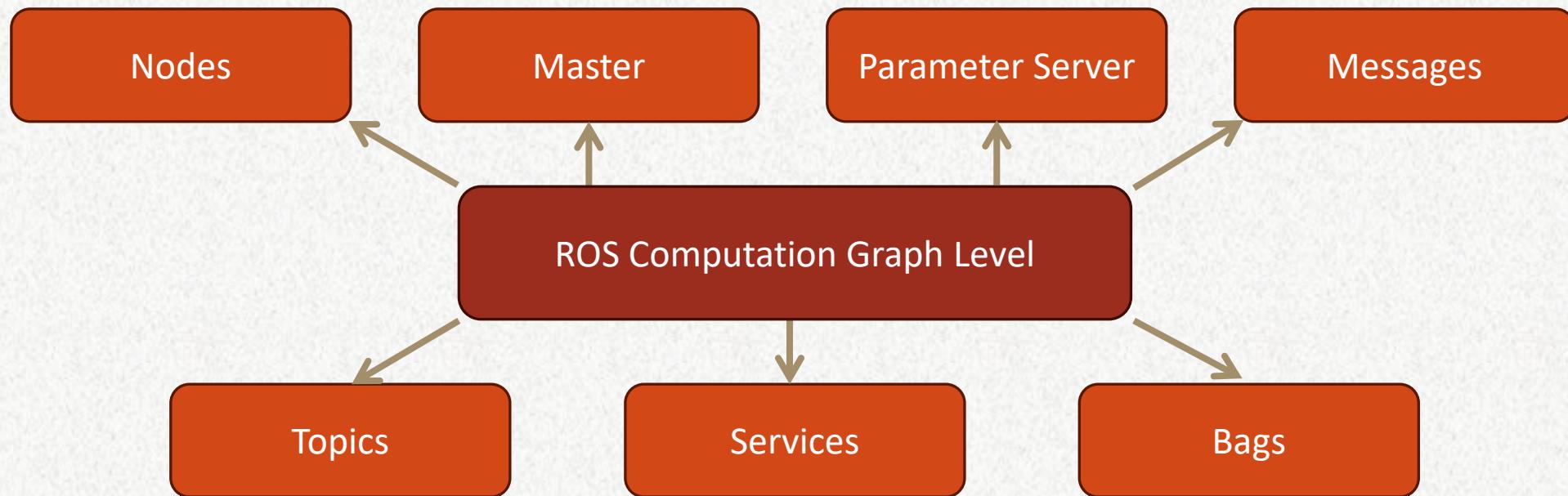

Visszatekintés

ROS bevezető

ROS bevezető

ROS bevezető – Parancssori utasítások

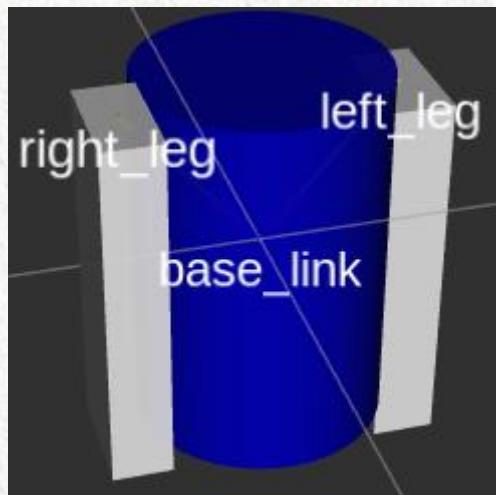
- `catkin_create_pkg`, `catkin_make`: új package létrehozása és buildelése
- `rospack`, `rosstack`, `rosdep`: eszköz a package-ek, stack-ek, függőségek kezeléséhez
- `roscd`, `rosls`: package könyvtár váltás és ROS package tartalmának listázása
- `roscp`, `rosed`: fájl másolás egy package-ből, fájl szerkesztése
- `rosrun`, `roslaunch`: package futtatható állományának/állományainak futtatása
- `roscore`: roscore futtatása (ROS rendszermag: master + rosout + parameter server)
- `rosnode`: eszköz node-okhoz
- `rosmsg`, `rostopic`, `rossrv`, `rosservice`: eszköz node-ok kommunikációjához
- `rosparam`: paraméterek kezelése
- `rosbag`: adatok logolása, betöltése

Unified Robotics Description Format

- XML-alapú
- Összekapcsolt merev testek (multibody) modellezése
- Nem része a ROS-nak (más robotikai alkalmazások is használják)
- URDF elemei:
 - <link>
 - <joint>

URDF - Példa

urdf_tutorial/urdf/04-materials.urdf

```
1 <?xml version="1.0"?>
2 <robot name="materials">
3
4   <material name="blue">
5     <color rgba="0 0 0.8 1"/>
6   </material>
7
8   <material name="white">
9     <color rgba="1 1 1 1"/>
10  </material>
11
12  <link name="base_link">
13    <visual>
14      <geometry>
15        <cylinder length="0.6" radius="0.2"/>
16      </geometry>
17      <material name="blue"/>
18    </visual>
19  </link>
20
21
```

```
22  <link name="right_leg">
23    <visual>
24      <geometry>
25        <box size="0.6 0.1 0.2"/>
26      </geometry>
27      <origin rpy="0 1.57075 0" xyz="0 0 -0.3"/>
28      <material name="white"/>
29    </visual>
30  </link>
31
32  <joint name="base_to_right_leg" type="fixed">
33    <parent link="base_link"/>
34    <child link="right_leg"/>
35    <origin xyz="0 -0.22 0.25"/>
36  </joint>
37
38  <link name="left_leg">
39    <visual>
40      <geometry>
41        <box size="0.6 0.1 0.2"/>
42      </geometry>
43      <origin rpy="0 1.57075 0" xyz="0 0 -0.3"/>
44      <material name="white"/>
45    </visual>
46  </link>
47
48  <joint name="base_to_left_leg" type="fixed">
49    <parent link="base_link"/>
50    <child link="left_leg"/>
51    <origin xyz="0 0.22 0.25"/>
52  </joint>
53
54 </robot>
```

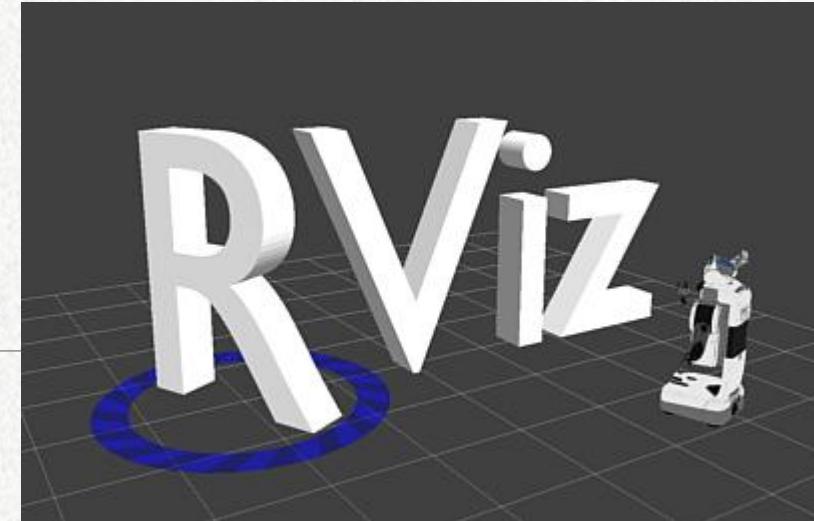
Vizualizáció

ROS megjelenítési eszközök

- Vizualizáció
 - [rqt gui](#) – ROS integrált GUI
 - [rqt image view](#) – GUI képek megjelenítéséhez
 - [rviz](#) – ROS 3D vizualizációs eszköze
- Plotting
 - [rqt plot](#) – numerikus értékek 2D megjelenítése
- Debug
 - [tf echo](#), [view_frames](#), [rqt graph](#)
- Loggolás
 - [rqt console](#) – GUI konzol tartalmának loggolásához
 - [rqt bag](#) – GUI ROS bag fájlok megjelenítéséhez, visszajátszásához

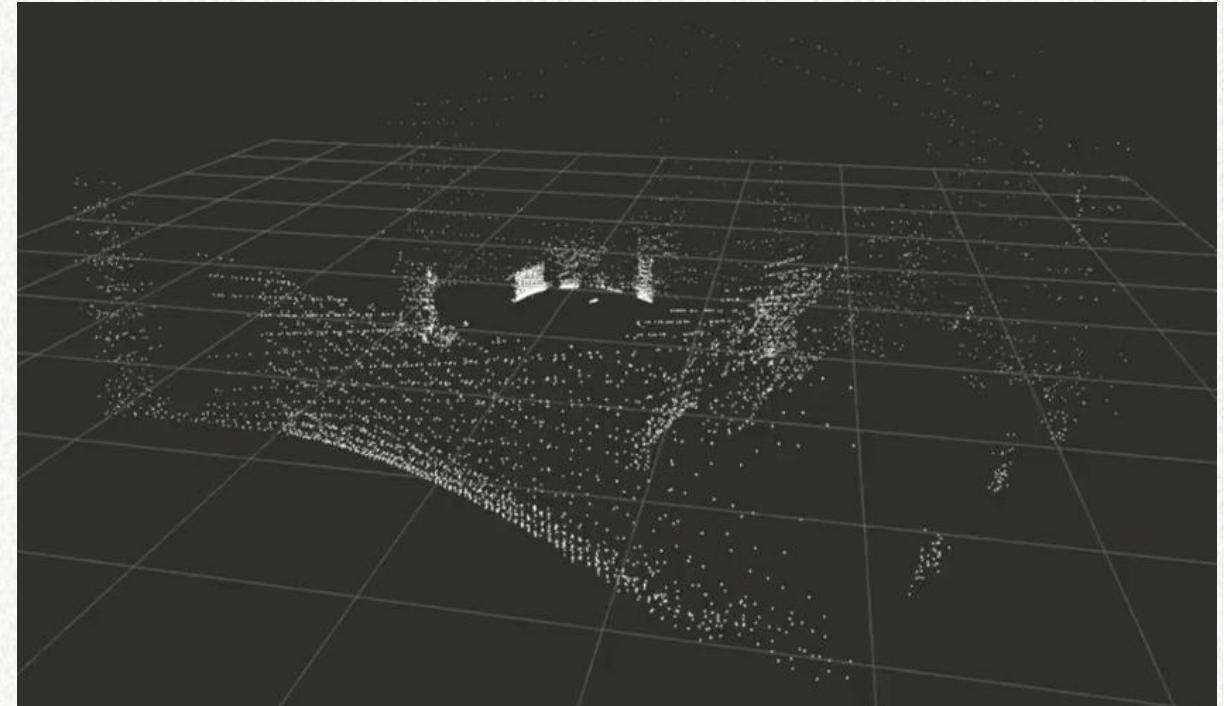
rviz

- <http://wiki.ros.org/rviz>
- ROS 3D vizualizációs környezete
- Robot modell, keretek, szenzor információ és egyéb adatok megjelenítése
- Ábrázolható, hogy mit lát a robot, mit gondol a robot, mit csinál a robot
- Saját (szoftveresen generált) marker-ek is megjeleníthetők
- Kombinált nézet generálás
- Debuggolást, validálást könnyíti
- Free, open source

Néhány robotikai érzékelő

- Belső érzékelők – saját állapot mérésére:
 - enkóderek
 - IMU – inertial measurement unit
- Bumper
- Gépi látás
 - Mono vagy sztereo kamera
 - RGBD – mélységkép
- Távolságmérők
 - ultrahangos, lézeres
- LiDAR
 - pontfelhők

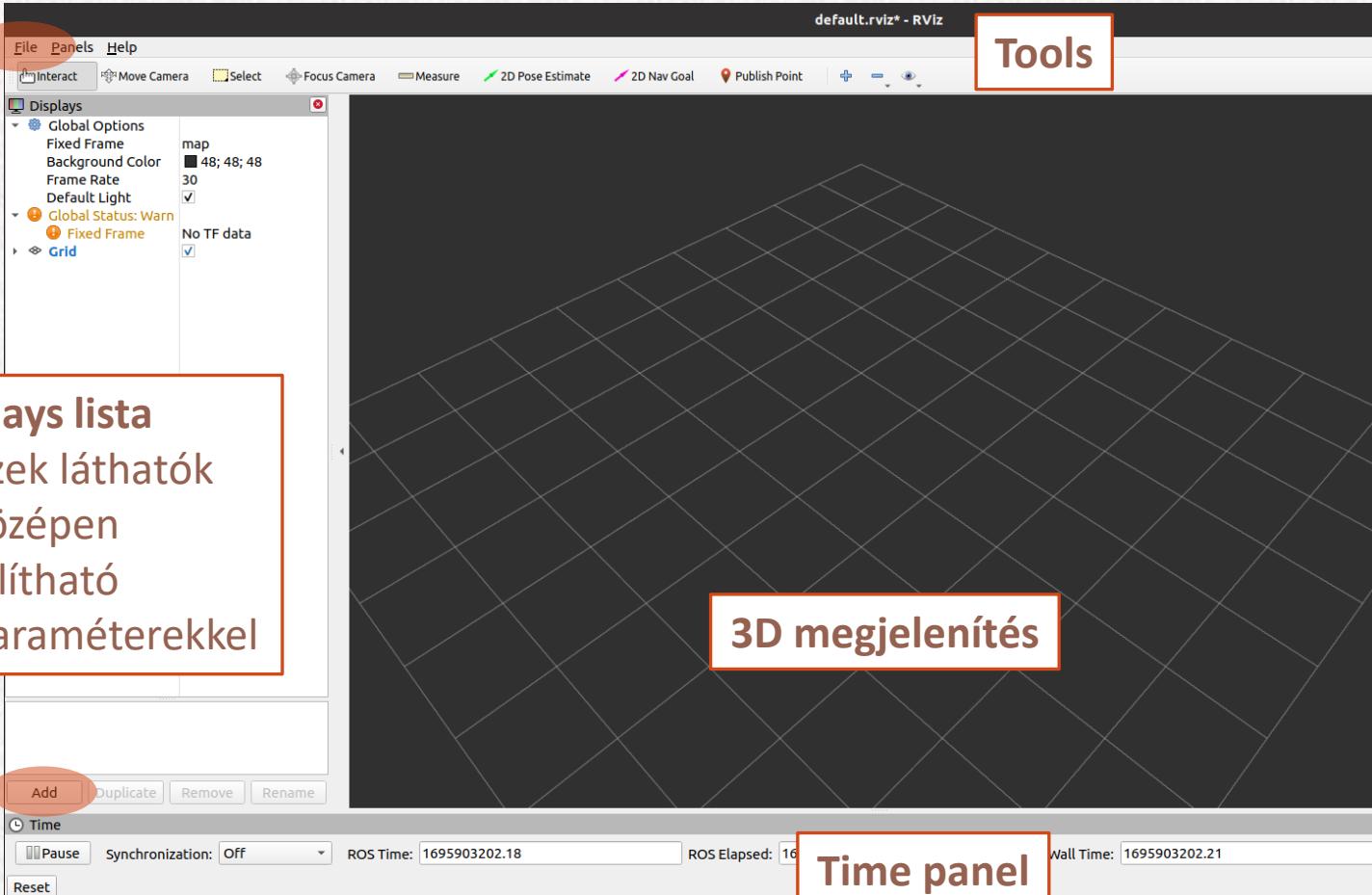
rviz

Konfiguráció
mentése,
betöltése
(*.rviz fájlok)

Displays lista

- ezek láthatók középen
- állítható paraméterekkel

Új display
hozzáadása

Tools

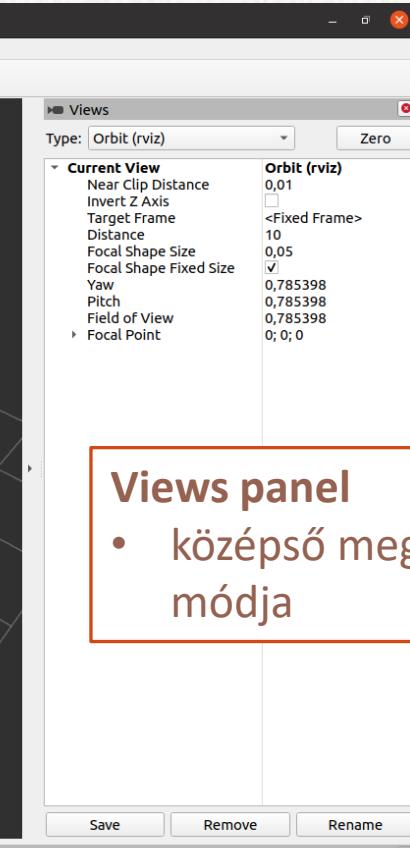
3D megjelenítés

Time panel

```
emese@ubuntu:~$ rviz
```

Views panel

- középső megjelenítés módja

tf

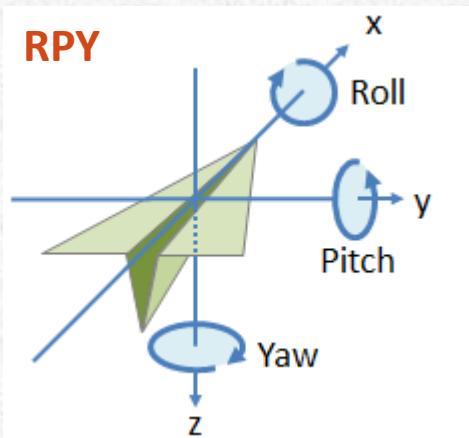
- Részletes leírás: <http://wiki.ros.org/tf> illetve <http://wiki.ros.org/tf2>
- Transzformációs könyvtár
- 3D keretek (koordináta-rendszerek, *frames*) megjelenítésére, vizsgálatára szolgál
- Időbeli változásokat is tud kezelní
- Különböző objektumok pozícióját, orientációját lehet vele meghatározni bármelyik keretben.
- A robotunk rendszerint sok keretet tartalmaz (ld. urdf)
- Keretek fa struktúrájú hierarchiáját kezeli
- Koordinátatranszformációkat támogatja

tf

Két alapvető tf-hez kapcsolódó feladat van:

- Megosztani a többiekkel frame-ek helyzetét (broadcasting transforms)
 - [tf2 broadcaster C++](#)
 - [tf2 broadcaster Python](#)
- Másuktól információt kapni frame-ekről (listening for transforms)
 - [tf2 listener C++](#)
 - [tf2 listener Python](#)
- Konzol eszközök is rendelkezésre állnak
 - [tf echo](#), [tf monitor](#), [view frames](#), [roswtf](#), [static transform publisher](#)

Szöghelyzet jellemzése: RPY, kvaterniók

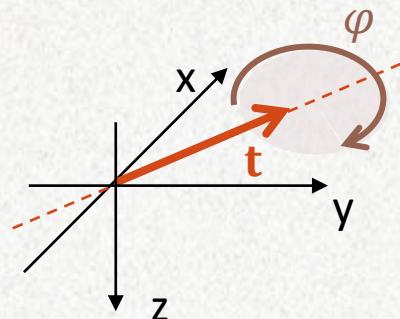

A **kvaterniók** halmaza (\mathbb{Q}) a háromdimenziós tér (\mathbb{R}^3) kiterjesztése:

$$\mathbf{q} = (s, \mathbf{w}), \mathbf{q} \in \mathbb{Q}, s \in \mathbb{R}, \mathbf{w} = [x, y, z]^T \in \mathbb{R}^3, \mathbf{q} = s + xi + yj + zk$$

Egy \mathbf{t} irányvektorral adott tengely körüli φ szögű elfordulás ($\|\mathbf{t}\| = 1$) felírható kvaternióval:

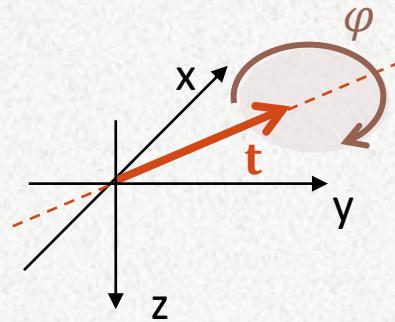
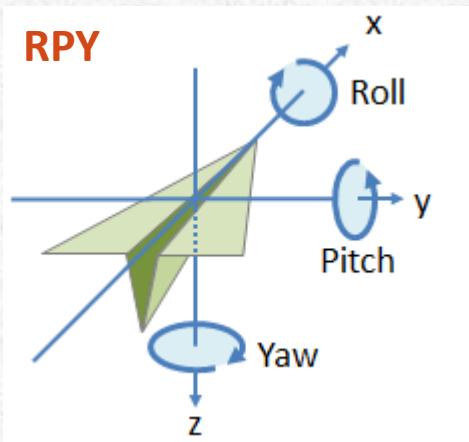
$$\mathbf{q} := \left(\cos \frac{\varphi}{2}, \sin \frac{\varphi}{2} \mathbf{t} \right)$$

Ha az orientáció kvaternióval adott, meghatározható belőle a \mathbf{t} tengely és a φ szög:

$$\varphi = 2 \arccos s, \mathbf{t} = \mathbf{w} / \sin \frac{\varphi}{2}$$

Szöghelyzet jellemzése: RPY, kvaterniók

A **kvaterniók** halmaza (\mathbb{Q}) a háromdimenziós tér (\mathbb{R}^3) kiterjesztése:

$$\mathbf{q} = (s, \mathbf{w}), \mathbf{q} \in \mathbb{Q}, s \in \mathbb{R}, \mathbf{w} = [x, y, z]^T \in \mathbb{R}^3, \mathbf{q} = s + xi + yj + zk$$

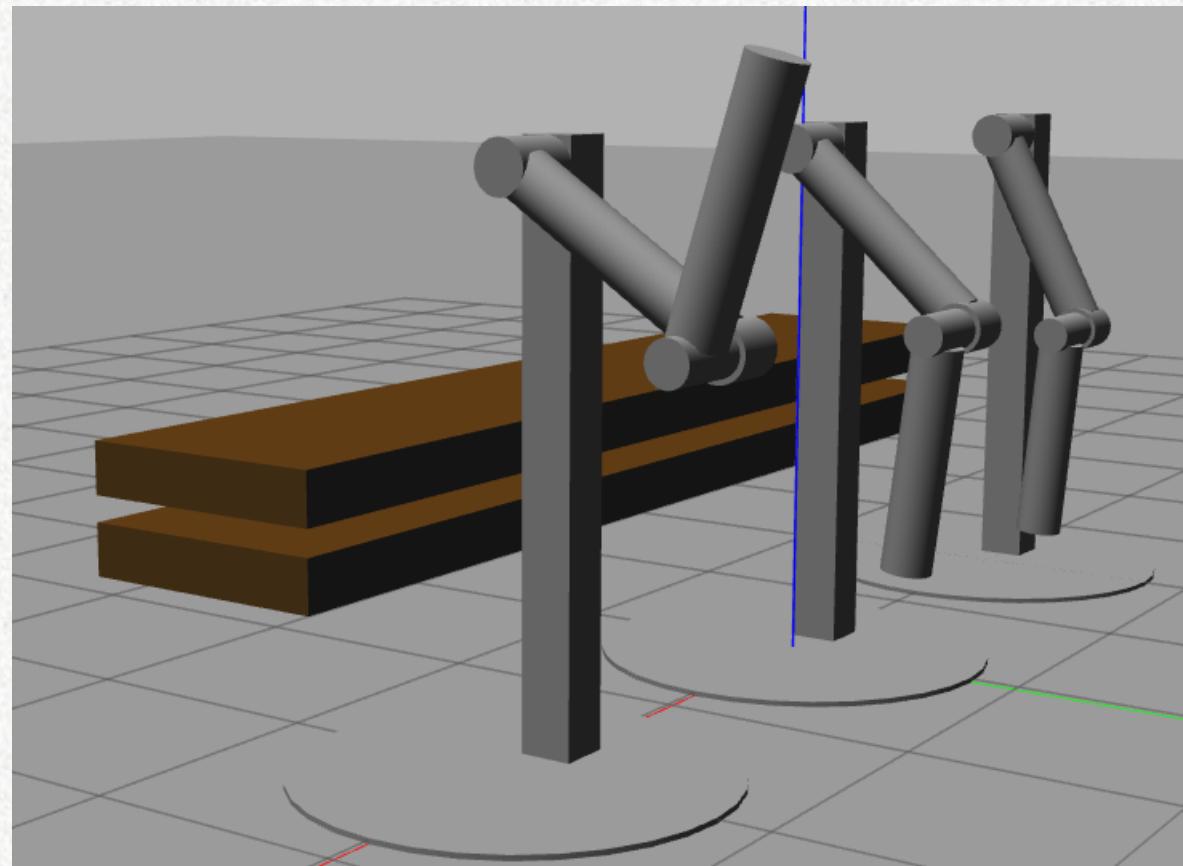
```
emese@ubuntu:~$ rosmsg info geometry_msgs/Pose
geometry_msgs/Point position
  float64 x
  float64 y
  float64 z
geometry_msgs/Quaternion orientation
  float64 x
  float64 y
  float64 z
  float64 w
```

$$\varphi = 2 \arccos s, \mathbf{t} = \mathbf{w} / \sin \frac{\varphi}{2}$$

Szimuláció

Mi a robotszimuláció?

- Beágyazott robot alkalmazás fejlesztése
- A robot fizikai jelenléte, használata nélkül
- Robotok tervezéséhez, algoritmusok teszteléséhez, MI alapú megoldások tanításához érdemes használni

Szimuláció előnyei

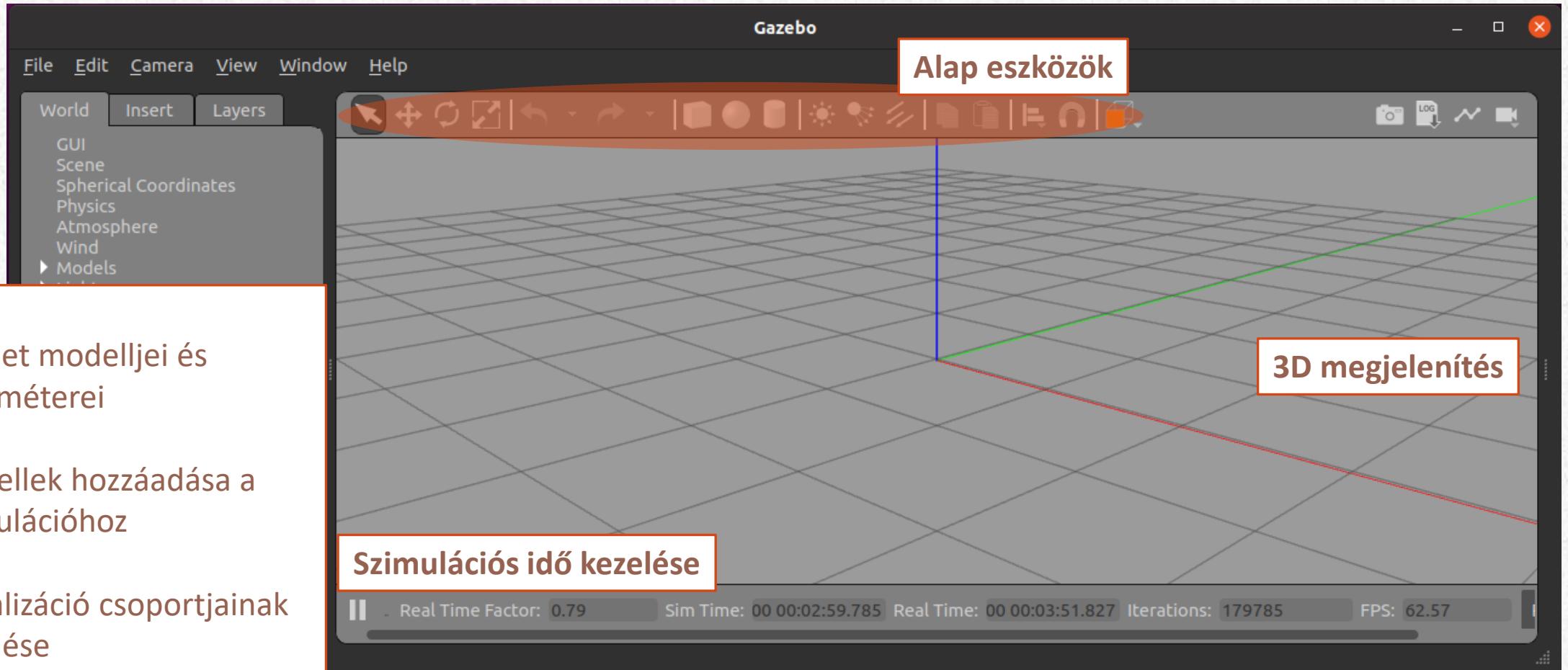
- Költség szempontjából
 - Nincs szükség a berendezésre
 - Nincs sérülés, károsodás veszély
 - A hardver nem igényel erőforrást és nem használódik el
 - Nincs szükség az eszköz karbantartására
 - Humán erőforrás nincs veszélyben
- Idő szempontjából
 - Szimulációk futtathatók párhuzamosan
 - Nem kell akkumulátorokat újratölteni
- Tapasztalatok szempontjából
 - Tetszőleges környezetben, tetszőleges robotok, tetszőleges szenzorok szimulálhatók
 - Megismételhetők a kísérletek
 - Skálázhatóak a szimulációk

Gazebo

- <http://classic.gazebosim.org/>
- 3D robot szimulátor
- Több robot egyidejű szimulációja is végezhető
- Dinamikai szimulációk különböző solverekkel
- Realisztikus 3D megjelenítés (megvilágítás, árnyékok, textúrák)
- Szenzorok és mérési pontatlanságok szimulálása
- Sok beépített robot modell, de saját is építhető
- gzserver – fizikai szimuláció számításai (pl. szenzor adatok generálása)
- gzclient – grafikus felhasználói felületet biztosítja
- Cloud simulation lehetséges (pl. gzserver futtatása)

Gazebo - felület

```
emese@ubuntu:~$ gazebo
```


World:

- jelenet modelljei és paraméterei

Insert:

- modellek hozzáadása a szimulációhoz

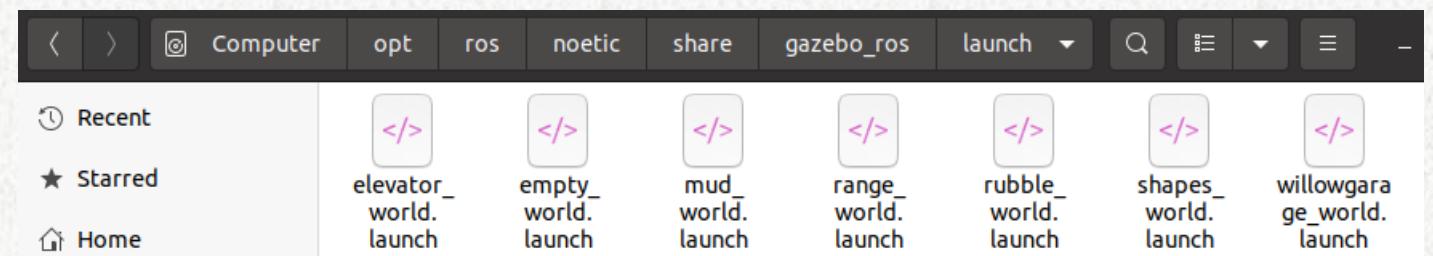
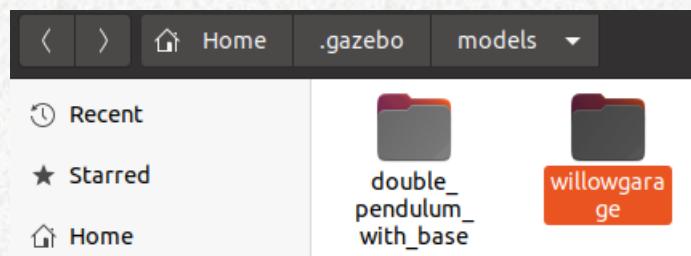
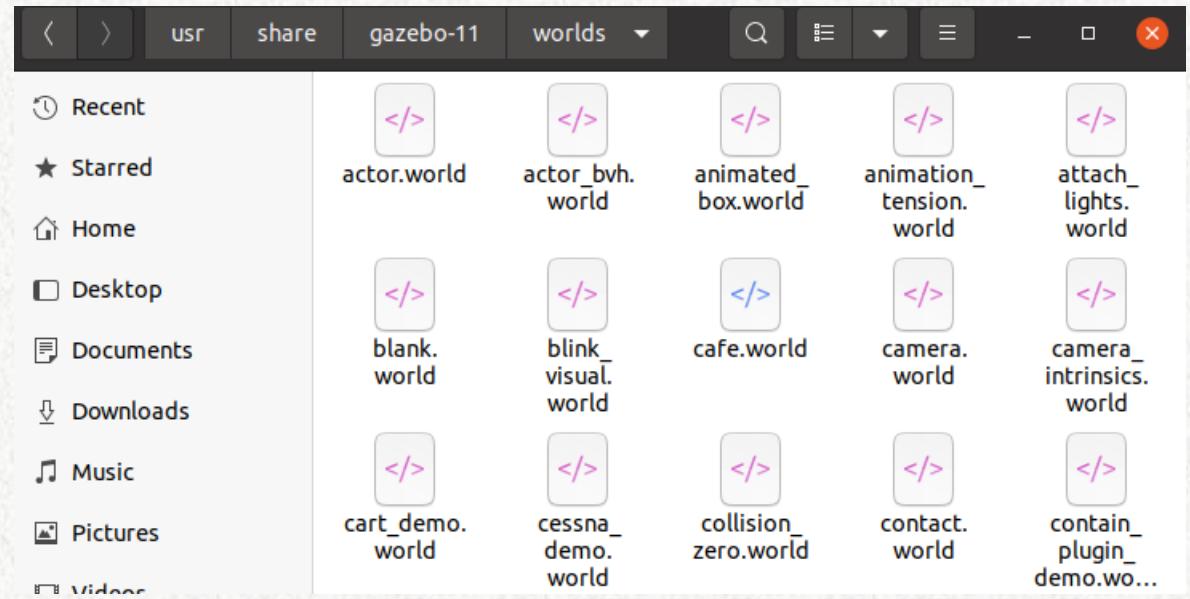
Layers:

- vizualizáció csoportjainak kezelése

Gazebo

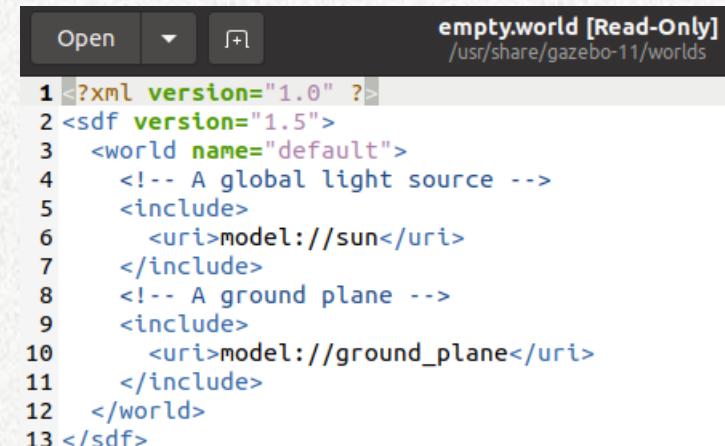
- Gazebo worlds (*.world)
- Gazebo models (*.sdf)
- Launch files (*.launch)

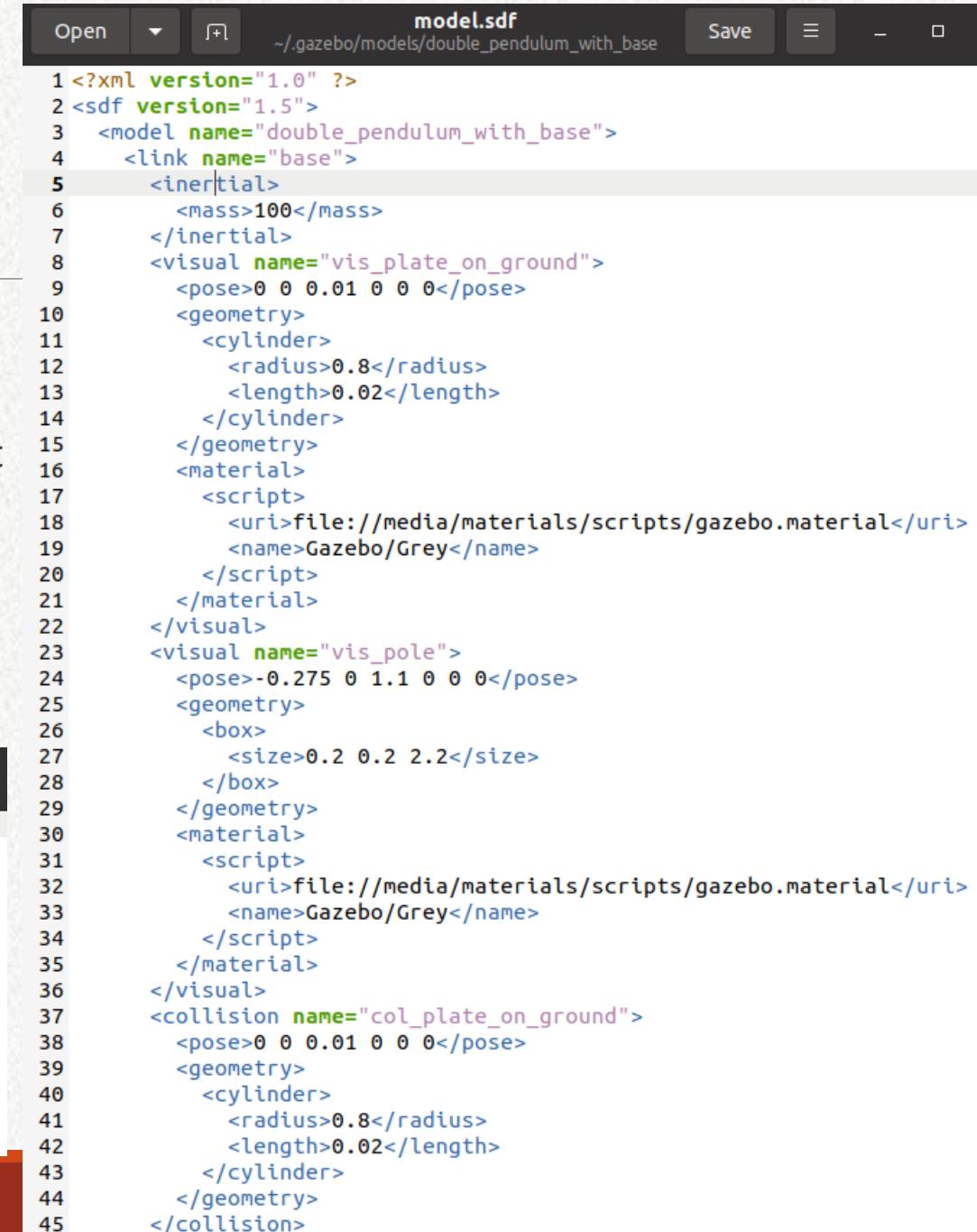
Gazebo

- Simulation Description Format: [SDF](#)

- Gazebo modellek és world fájlok formátuma
- XML formátum, ami a robot környezetét és az objektumokat írja le szimulációhoz, vizualizációhoz
- Robotok, statikus és dinamikus objektumok, megvilágítás, terep és fizikai tulajdonságok megadása
- URDF egy robot leírását tudja, míg most akár több modellt és a környező világot és kölcsönhatásokat is kell modellezni.
- [URDF és Gazebo](#)


```
1 <?xml version="1.0" ?>
2 <sdf version="1.5">
3   <world name="default">
4     <!-- A global light source -->
5     <include>
6       <uri>model://sun</uri>
7     </include>
8     <!-- A ground plane -->
9     <include>
10      <uri>model://ground_plane</uri>
11    </include>
12  </world>
13 </sdf>
```



```
Open ▾ + model.sdf
~/gazebo/models/double_pendulum_with_base Save ⌂ - □
1 <?xml version="1.0" ?>
2 <sdf version="1.5">
3   <model name="double_pendulum_with_base">
4     <link name="base">
5       <inertial>
6         <mass>100</mass>
7       </inertial>
8       <visual name="vis_plate_on_ground">
9         <pose>0 0 0.01 0 0 0</pose>
10        <geometry>
11          <cylinder>
12            <radius>0.8</radius>
13            <length>0.02</length>
14          </cylinder>
15        </geometry>
16        <material>
17          <script>
18            <uri>file:///media/materials/scripts/gazebo.material</uri>
19            <name>Gazebo/Grey</name>
20          </script>
21        </material>
22      </visual>
23      <visual name="vis_pole">
24        <pose>-0.275 0 1.1 0 0 0</pose>
25        <geometry>
26          <box>
27            <size>0.2 0.2 2.2</size>
28          </box>
29        </geometry>
30        <material>
31          <script>
32            <uri>file:///media/materials/scripts/gazebo.material</uri>
33            <name>Gazebo/Grey</name>
34          </script>
35        </material>
36      </visual>
37      <collision name="col_plate_on_ground">
38        <pose>0 0 0.01 0 0 0</pose>
39        <geometry>
40          <cylinder>
41            <radius>0.8</radius>
42            <length>0.02</length>
43          </cylinder>
44        </geometry>
45      </collision>
```

További robot szimulátorok

- [CoppeliaSim](#) (V-REP)
 - [ROS Tutorials](#)
 - [ROS Interfaces](#)
- [Webots](#) – Open source robot simulator
 - [ROS for Webots](#)
- [MuJoCo](#) – Advanced physics simulation